

”Den andre” som etnocentriskt spektakel

En kritisk diskursanalys av *Sportbladets* nyhetsrapportering i samband med fotbolls-VM 2018

”The other” as an ethnocentric spectacle

A critical discourse analysis of *Sportbladet* news reporting in association with the 2018 World Cup

Rina Isufi

IMER
Kandidatnivå
15 högskolepoäng
VT 2019
Handledare: Cecilia Hansson

Abstract

The overall aim of this study is to critically analyze how the newspaper articles from the Swedish sport news, *Sportbladet* portrays or represent "the other" from the 2018 World Cup, an international football tournament. Today's society is influenced of immigration that has changed and moved people across the world. Therefore many soccer players have a different ethnicity than the nation they represent. In this study, the newspaper articles will be analyzed by using a critical text analysis that is connected to a discourse analysis. According to the media logic the news journalism and the news media should not benefit anyone more than anyone else. However, news reporting tends to be ethnocentric on numerous occasions. During the 19th century, the sports movement developed throughout Europe, and nationalism and patriotism developed enormously within the framework of sport. Today, it is strongly reflected during a World Cup. The ethnocentric perspective may be a form that legitimizes that the nationalist expressions are welcomed in mass media. The central part of the study is to see if the ethnocentric perspective in news reporting can contribute to create an "identity" representant "the other".

Keywords: Ethnicity, Ethnocentric, Framing, Media logic, Nation, News journalism
Representation, Sportbladet, The other

Nyckelord: Den andre, Etnicitet, Etnocentrisk, Gestaltning, Medielogik, Nation,
Nyhetsjournalistik, Representation, Sportbladet

Förord

Stort tack till min handledare Cecilia.

Malmö, 2019

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	5
1.1. PROBLEMFÖRMULERING	5
1.2. SYFTE	6
1.3. FRÅGESTÄLLNING	6
2. DISPOSITION	6
3. TIDIGARE FORSKNING	7
3.1. IDROTTEN	7
3.2. KROPP OCH KÄNSLA	8
3.2.1 SKAPAD NATIONALKÄNSLA	8
3.2.2. NATIONELL SYMBOLIK	9
3.2.3. NATIONELL SJÄLVFÖRSTÅELSE	9
3.3. FÖRESTÄLLD GEMENSKAP	10
3.4. NYHETSJOURNALISTIK.....	11
4. TEORI	12
4.1. REPRESENTATION	12
4.2. GESTALTNINGSTEORIN.....	13
4.3. MEDILOGIKEN	14
5. METOD OCH MATERIAL	15
5.1 METOD - KRITISK DISKURSANALYS.....	15
5.1.1. KVALITATIV TEXTANALYS	16
5.1.2. KÄLLKRITIK	17
5.2. MATERIAL.....	18
6. ANALYS AV SPORTBLADET	20
6.1. ETNOCENTRISK RAPPORTERING	21
6.1.1 REPRESENTATION AV DEN "ONDA ANDRÉ"	21
6.1.2. REPRESENTATION AV DEN "GODA ANDRÉ"	22
6.1.3. REPRESENTATION	23
6.1.4. NATIONALISM BESLÄKTAT MED RASISM	25
6.1.5. SJÄLVFÖRSTÅELSE	26
6.1.6. ÖVER NATIONELLA GRÄNSER	26
7. DISKUSSION	28
8. SLUTSATSER	32
9. AVSLUTNING	34
KÄLLFÖRTECKNING	36
TRYCKTA KÄLLOR.....	36
VETENSKAPLIGA RAPPORTER.....	36
ARTIKELFÖRTECKNING	37

1. Inledning

Att fotbollsspelare representerar en nation när det spelas världsmästerskap är givet. Dagens landslag i fotboll ser numera inte ut som de gjorde för 100 år sedan. Migration har förflyttat människor kors och tvärs över landsgränser. Dagens landslag utgörs inte endast av infödda spelare, utan även första – och andragenerationens invandrare tar plats i olika startelvor världen över. Detta är ett faktum som idag väcker debatt och skildrar stundtals en tydlig uppdelning i åsikter, ett exempel är Ryssland sommaren 2018 där världsmästerskapet i fotboll spelades. Den 23 juni ägde mötet Sverige-Tyskland rum. Den svenska spelaren Jimmy Durmaz gjorde under slutminuterna en miss som indirekt ledde till att Tyskland gjorde mål och Sveriges avancemang i gruppspelen försvarades avsevärt. Jimmy Durmaz, som har assyriskt ursprung, fick efter matchen utstå mängder av rasistiska påhopp på sociala medier och tumult utbröt i hela fotbollssverige. Det blev också politiska diskussioner efter att Schweiz kammade hem vinsten i mötet med Serbien eftersom de schweiziska målgörarna var av kosovoalbanskt ursprung. Deras ursprung gick inte obemärkt förbi då båda målgörarna stolt genomförde sina politiska målgestor kännetecknades den albanska örnen. Givetvis rörde detta upp känslor eftersom Kosovo länge varit en autonom provins i dåtidens Jugoslavien och landet har sedan balkankrigen en mycket infekterad politisk relation till Serbien. Som svar stod majoriteten av serbiska fans på andra sidan och skrek rebelliska ramsor som kommit till under tiden då serbiska gerillor mördade massvis med civila albaner och bosnier.

1.1. Problemformulering

Hur stor roll spelar media i ovannämnda situationer. Hur rapporterades det i Sportbladet kring Jimmy Durmaz och det tumult som utbröt? Vilken betydelse har nyhetspress i fråga om att skapa distans mellan olika nationer och nationaliteter? Bör inte medier egentligen utgå från ett neutralt perspektiv som varken gynnar eller missgynnar någon? Idrotten har alltid varit något som bidrar till att väcka nationalistiska känslor som ”vi” mot ”dem” och detta är i sin grundform alltid välkommet inom sport. Detta skapar således en distans mellan ”oss” och ”den andre”. Dock tycks det idag vara svårt att hålla det på en professionell nivå och vi ser allt mer hur en fotbollsmatch utbryter i politiska debatter.

1.2. Syfte

Det övergripande syftet med studien är att kritiskt analysera tidningsartiklar för att se hur "den andre" framställs i Sportbladet 2018, samt studera nationalistiska känslor i rapporteringen kring fotbolls-VM 2018.

1.3. Frågeställning

Hur gestaltas "den andre" i nationella fotbollslag i Sportbladet sommaren 2018.

- Hur rapporteras det kring Jimmy Durmaz och två Schweiz- albanska fotbollsspelare efter deras händelser på plan. Hur väljer journalisterna att presentera "den andre".
- I vilken utsträckning är artiklarna etnocentriska.

Etnocentrism innebär att det egna samhället står i centrum och att en utgår från den egna kulturen som norm (Brune, 2000: 7). I denna studien vid t.ex. beskrivningen av "den andre" *The Spectacle of the Other* (Hall 1997).

2. Disposition

Studien börjar med ett kapitel där inledning, problemformulering, syfte och frågeställning preciseras. I kapitel tre återberättas tidigare forskning som är relevant för att bland annat förstå hur nationalism och nation kommit att bli viktiga element inom idrott. Samma kapitel tar även upp vilka förhinder idrottare kan komma att möta, detta på grund av att deras etnicitet inte är "svensk". Forskning kring nyhetsjournalistik presenteras också i kapitel tre. Fjärde kapitlet beskriver de teorier som kommer att stötta tillvägagångssättet i studiens analys. Kapitel fem beskriver metodernas relevans för denna studie samt vilket material som används. Analysen presenteras i kapitel sex, följt av en diskussion i kapitel sju. Kapitel åtta innehar summeringar av slutsatser där bland annat mina svar på frågeställningen vävs in. I sista kapitlet av denna studien presenteras ett avslut.

3. Tidigare forskning

3.1. Idrotten

Jesper Fundberg som är lektor i idrottsvetenskap med inriktning mot IMER ställer i sitt forskningsarbete frågan om idrottsrörelsen fungerar som en integration i det svenska samhället? *Etnisk mångfald och integration* (2003). Detta i samband med det resultat som Riksidrottsförbundet presenterade 2002. Resultatet var en positiv bild av idrottandet bland ungdomar med invandrarbakgrund samt att dessa ungdomar deltar inom sport ungefär lika mycket som allmänheten. Fundberg väljer att intervjua de ungdomar som har en annan etnisk bakgrund och har lyckats i sin idrott. De som alltså lägger mellan 12–14 timmar i veckan på sin idrott. Detta gör Fundberg för att skapa förståelse kring deras erfarenheter, samt se om deras erfarenheter stämmer överens med resultatet presenterat 2002. Fundberg vill komma fram till vilka hierarkier som finns och om det förekommer eventuell diskriminering mot dessa ungdomar. Fundberg kommer fram till att ungdomarna själva inte ens tänker i termerna etnicitet när de väl idrottar. De anser inte heller att de behandlas annorlunda på grund av bakgrund, utan det är journalister som oftast gör idrottarna till etniska representanter. Ungdomarna menar att det inom deras idrott är svårt att uppträda på ett främlingsfientligt sätt under tiden som de är på plan. Däremot menar de att rasism och främlingsfientlighet sker ändå, de har alla erfarenhet av ojämlik behandling. Omgivningen och åskådarna är de som kan vara bovarna till denna rasism, inte personerna på plan. Ungdomarna kan känna sig diskriminerade när det provspelar för andra stora lag. Fundberg kommer fram till att det ibland finns andra faktorer än etnicitet som spelar roll för hierarkisering och bemötandet som ungdomarna får. Etniciteten är inte den stora boven till varför ungdomarna känner sig ojämnt behandlade. Det spelar alltså ingen roll vad de har för bakgrund, då de som ”invandrare” redan har en underordnad position i samhället. Klassperspektivet och olika villkor samt utbildningsbakgrund är några av de faktorer som ungdomarna väver in i samtalen med Fundberg. (Fundberg 2003:16–17).

När det kommer till Allsvenskan menar ungdomarna att en stor förändring kommer ske. Människor med olika bakgrunder kommer att blandas och mångfalden kommer öka. Å andra sidan menar ungdomarna på att det aldrig kommer att finnas plats för dem i Sveriges landslag eftersom de är ”invandrare” ”*Man kan inte ha ett landslag med bara invandrare. Det går inte. Man måste ha några som är svenskar från början*” (Fundberg 2003:17). Ungdomarna påstår själva att många invandrare inte lyckas. Det är dock inget som säger att de själva inte kommer

lyckas. Hur är det inte ett hinder för dem? ”*Varför skulle inte jag kunna ta mig dit? Bara några steg till. Man vet att inte många invandrare lyckas, men man måste vara kaxig. Vara bättre*” (2003:17). Följt av ”*De flesta spelarna i Stockholm är invandrare. Men när man ska ta steget upp så är det invandrarna som plockas bort. Antingen är du tio gånger bättre än svenskarna eller så ramlar du ur*” (2003:17–18). Fundberg kommer fram till att i de svar han får av samtalen med ungdomarna inom idrottens mening och betydelse är paradoxal. Å ena sidan upplever de att de blir behandlade annorlunda på grund av sin bakgrund, å andra sidan i vissa sammanhang menar de att idrotten är en frizon, där idrotten är etniskt blind. Denna zon tar hänsyn till talang och individualitet. Forskningen är både hoppfull för framtiden samtidigt som den oroar Fundberg för framtiden.

3.2. Kropp och känsla

Billy Ehn beskriver i *Försvenskningen av Sverige* (1993) hur vissa människor oror sig över att den nationella identitetens betydelse har minskat, medan andra känner en rädsla för tillväxten av nationalistiska krafter som sprider sig över Europa. Idrotten är något som gör Sverige tydligt i internationell tävlan, medan det vardagliga livet är ett vimmel av olika identiteter där de nationella inte alls behöver vara det mest betydelsefulla. Sverige är ett land som i flera omgångar det senaste 25 åren haft stora vågor av invandring. Etniskt är Sverige blandat, vilket enligt Ehn har gjort många mycket intresserade av sin nationella identitet och kultur. Vad händer då inom sporten? Hur försvenskas dessa personer. Det vardagliga livet är komplicerat och det blir svårt att få möjligheten att bestämma sin egen eller andras grundläggande tillhörighet. Idrott är en arena där kärleken för fosterlandet och för flaggan görs synlig och tydlig, detta genomsyrar inte bara den svenska idrottsarenan, utan något som går att se i alla världens länder. De nationella känslorna gestaltas och artikuleras kroppsligt, rituellt och symboliskt (Ehn 1993:204–207).

3.2.1 Skapad nationalkänsla

Det är som att det inte finns något annat som kan väcka så mycket nationalistiska känslor så som en sportpresentation. Detta märks otroligt tydligt även i Sverige som i andra sammanhang inte har så lätt för att dra fram nationalkänslan. Under 1800-talet utvecklades idrottsrörelsen i hela Europa och nationalismen samt patriotismen utvecklades enormt inom ramen av idrott. Idrotten skapar en föreställd gemenskap som bortser från dem sociala klasskillnaderna eller bakgrunder, de har ingen betydelse i den fosterländska gemenskapen

inom sport. Sportjournalistiken har också en stor betydelse för hur nationalkänslan skapas när det är frågan om sportgestaltning. De idrottsspråk som sportjournalisterna använder kan väljas ut just för att styrka det nationella ramarna. Eftersom idrottens speciella egenskaper i praktiken omvandlas både symboliskt och språkligt formas en nationell stolthet som hamnar högst upp. Denna gemenskapen tycks överbygga klass, kön, regionerna och generationerna. På 1960-talet föreslog de att det i Olympiska spelen inte skulle ha några flaggor eller sjunga nationalsånger för att dämpa nationalkänslan och patriotismen dessa symboler skapar. Då de inte stöttades av särskilt många gick det inte igenom. I Sverige gjorde media, människor samt kungafamiljen motstånd. Den föreställda nationella gemenskapen förtydligades. Nationalistiska symboler är alltså viktig i idrottens värld. Miljontals människor kan komma att förenas genom en individ som spelar en sport. Individen representerar nationen. Går det bra för den egna nationen inom idrott, då är det glädje och stolthet på hög nivå, svenskheten speglas som något stort och glädjeväckande (Ehn 1993:208–211).

3.2.2. Nationell symbolik

Vidare beskriver Ehn att den nationella symboliken är väldigt synlig och menar på att det är som ”ett krig utan vapen”. Nationalhymnerna, kläderna, färgerna och flaggorna är alltså några av de ”vapen” som används för att ”kriga” mot varandra. Dessa används i syfte för att åtskilja de olika nationerna, det är på något sätt tillåtet att i olika idrottsmästerskap hata på varandra (de olika nationerna). Föreställningar och stereotyper av andra är vanligt förekommande och på ett sätt accepterat och välkommet inom idrotten vid ett världsmästerskap. Nationer bygger inom idrotter på kontraster, dessa är ytliga rika symboler mellan olika länder, en ytlig aspekt av kollektiv och föreställd tillhörighet. Ehn menar att nationalkänslan aldrig skulle gå att känna så mycket som den gör om det inte vore för sportjournalistiken som ovan nämnt representerar, gestaltar och beskriver den med hjälp av språk, gestaltning och symbolik. Detta använder sportjournalistiken för att elda på nationalkänslan som i sin tur leder oss till den föreställda gemenskapen. En slags metaforisk förstoring av allt som händer inom sporten, det är ”vi mot dem” - känsla över all sportjournalistik som presenteras (Ehn 1993:213–215).

3.2.3. Nationell självförståelse

Eftersom idrotten speglar en bild av nationella egenskaper och värden bildas en föreställning om vem och vad ”vi” är gentemot ”dem”, på så sätt bekräftas de föreställningar ”vi” har om den egna gruppen. Allt idrottare gör och säger arkiveras och skrivs om av sportjournalister

som hamnar i offentligheten, den nationella självförståelsen legitimeras av det som journalisterna publicerar, självförståelsen är i utveckling hela tiden tack vare journalistiken. De idrottarna gör speglas i medier och detta blir en bild av vad det innebär att vara svensk. (Ehn 1993:218–219). Man kan säga att idrotten alltså speglar typiska ”svenska värderingar” både direkt och indirekt. De värderingar som speglas är de ”vi” har om oss själv i stora drag den vardagliga praxisen inom Sveriges gränser. Om Sverige vinner en fotbollsmatch skulle det i högsta grad beskrivits som exempelvis en match spelad humanistisk, demokratiskt och jämlikt från de svenska spelarna, varför just dessa egenskaper? Jo, för att det är det som genomsyrar både vad Sverige tror om sig själva men också de värderingar som sätts på Sverige av omvärlden (1993:221–222).

3.3. Föreställd gemenskap

Den föreställda gemenskapen är ett äldre uttryck som idag används exempelvis i förklaringen av vad nation betyder eller är. Socialantropologen Benedict Anderson beskriver i sin bok *den föreställda gemenskapen* (1996) att den nationella medvetenhetens ursprung går långt tillbaka och konstruerades redan på 1500-talet (Anderson 1996:47–51). Anderson menar att staten efter andra världskriget numera bygger på det politiska spelet som å ena sidan ”bryr” sig om folklig, nationalistiska entusiasm men å andra sidan byggs den samtidigt systematiskt. Alltså på ett hänsynslöst system som sätter gränser och formar en nationalistisk ideologi genom bland annat massmedier, utbildningar, och lagar (1996:113–115).

Anderson menar att det historiskt inte var nationen som bestämde den gemenskap individer kände gentemot varandra utan att gemenskap var något en kände och var viktigt inom t.ex. familjen och byn en bodde i, där en annan by fick agera som ”den andre”. Det var alltså inte ett behov att identifiera sig med en nation, sakta men säkert växte den identifikation som sker idag mellan individ och nation fram. Den mer moderna centralstyrda staten växte fram, nationalkänslan som drog fram föreställningen av tillhörighet växte fram ännu mer när dagspressen utvecklades och nådde ut till alla. Då fick det nationella medvetandet en enorm kick och kraft. Vi behöver inte ha någon praktisk gemenskap, den föreställda gemenskapen tar ändå över. Exempelvis skulle en kunna säga att den känner tillhörighet med en person från Malmö fastän hen själv bor i Stockholm men absolut inte känna likadant för en person som är tysk och från Berlin. Detta då Stockholm och Malmö tillhör samma nation. Den föreställda gemenskapen kan tänkas vara irrelevant eller överklig eftersom den bygger på ett abstrakt

tankesätt men inte på det faktiska, praktiska, eller fysiska som människor har till varandra i praxis. Anderson menar att den i högsta grad är tvärtom, det är en abstraktion om en föreställd gemenskap som oavsett föreställningarna skapar tillhörighet inom nationalgränser, människor är och har sen länge varit beredda att döda för sitt fosterland. Denna process av den föreställda gemenskapen eller nationen som utvecklades har i sin tur skapat tydliga gränser för nationalismen, en är alltså beredd att dö för föreställningar. Föreställningar om ”den andre” kan således skapa hat. Nationalism bör därför ses som något som är besläktat med rasism (Anderson 1996:137–138).

3.4. Nyhetsjournalistik

Även om filosofiedoktorn i journalistik Ylva Brune inte skriver specifikt om idrottsjournalistiken i boken *Stereotyper i förvandling. Svensk nyhetsjournalistik om invandrare och flyktingar* (2000) forskar hon om hur nyhetsjournalistik bland annat problematiserar och presenterar nyheter som handlar om ”den andra”. Nyhetsjournalistiken är för det mesta alltid etnocentrisk, det egna samhället står i centrum, normer och den egna kulturen är alltid central och ställs gentemot alla beskrivningar av ”den andre” (Brune 2000:7). Viktigt är det också att påpeka att den egna nationen alltid framställs som bättre än de andra. Nyhetsjournalistiken gynnar det egna samhället genom att framställa ”de andra” som avvikande och underlägsna. Det får egenskaper som ”vi” inte vill ha eller enligt journalisterna det ”vi” inte är eftersom ”vi” är överlägsna. Brune menar att det är så identitet blir till, när vi jämför oss med andra. Rasism genomsyrar nyhetsmedier eftersom dem fokuserar på det negativa, avvikande och våldsamma ”de andra” kan alltså aldrig bli ”oss” (2000:29).

Likt Bruné beskriver docenten i journalistik Britt Hultén i analysen av *Texter om flyktingar* (1988) att bristen i hur nyhetsjournalistiken framställer t.ex. flyktingar också handlar om bristen i språket, som används när det skriver om en grupp. De kan även flyta med i mönster och trender. De är alltså med om att påverka vem som är hjälten eller boven i nyheten som presenteras trots det faktum att nyhetsjournalistik ska skrivas från en neutral ståndpunkt. Det går fort att läsa av i en artikel om vem som är boven i texten. Hon menar att det till sist blir som att journalister använder en och samma mall när det skriver nyheter. En mall är enligt Hultén farlig, det gör så att läsaren kan ifrågasätta om journalisten bara anpassar verkligheten

till mallen. Hultén menar likt Bruné att journalistiken är etnocentrisk – den skriver från den svenska vinkeln (Hultén m.fl. 1988:99).

Jesper Strömbäck professor i journalistik, medie- och kommunikationsvetenskap beskriver även han i *Makt, medier och samhälle* (2014) att t.ex. flyktingar många gånger får en mycket negativ bild i medier. Han menar i sin slutsats att det som folk läser i medier/dagspress inte speglar verkligheten och många gånger speglar den inte ens den verkliga nyheten som hänt (Strömbäck 2014:162–164).

4. Teori

4.1. Representation

Kulturteoretikern och sociologen Stuart Halls teorier om representation av den andre i boken *Representation: Cultural Representations And Signifying Practices* är teorin jag utgår ifrån i analysen. De teoretiska utgångspunkterna är från kapitlet *The spectacle of the "other"* (1997). Där undersöker Hall hur skillnader skapas när "den andre" blir presenterad. Han skriver både om den "onda andra" och om den "goda andre". Med denna uppdelning av "den andre" menar Hall att i en rapportering eller framställning av "den andre" gestaltas den antingen som någon som är ond, hotar eller är en börda för samhället, eller är den andra god och behöver hjälp, lider och är förtryckt eller underlägsen. Enligt Hall är det vissa grupper som gynnas mycket mer av nyhetsmedier, detta eftersom medier lämnar tolkningsföreträde för de dominerande grupperna så som ekonomiska, politiska och inflytelserika personer i samhället. När språket binds ihop med mening skapar den en representation i medier och en mening kan således inte skapas utan språket. Val av ord och begrepp i en framställning eller presentation i medier har alltså stor betydelse. Alla de föreställningar om "den andre" förstärks och framhävs i medier genom den presentation de får. Parallellt med det förstärks också samhällets syn på "den andre" genom den representation den får i medier. Det blir en reproduktion av olika sociala kategorier som redan finns i samhället men som då medier hjälper till att upprätthålla på grund av sättet de framför nyheterna kring "den andre" på (Hall 1997:223–224).

Vidare beskriver Hall det sätt som bygger på föreställningar kring "den andre". Han menar att representation bygger på stereotyper och att stereotypisering kan ses som något naturligt. Stereotyper reducerar individer till få, enkla essentiella egenskaper som får de att representeras som något som är skapat av naturen. Genom stereotypa föreställningar om "den

andre” tänker sig människor att de förstår världen bättre och har en bild av någon annan även om de i praxis kanske aldrig har träffat eller varit med denne individ. Stereotyper brukar många gånger vara något som går hand i hand med kultur. Individer får tillskrivelser i form av egenskaper eller objekt många gånger kopplade till deras kultur. Det leder till att en försöker göra sig förstådd och låta vettig genom att använda sig av stereotyper. Genom att t.ex. säga att en kvinna är en mamma hamnar hon i en större grupp eller kategori som bygger på föreställningar om hur en mamma är eller kan tänkas vara. Det absolut viktigaste är att dessa grupper eller kategorier inte kommer undan klass, kön, etnicitet, bakgrund, nationalitet och sexualitet. Stereotypa föreställningar om ”den andre” är alltså enligt Halls teori mycket laddad och flera olika aspekter spelar en stor roll för hur hen framställs och av vem (Hall 1997:257–258).

4.2. Gestaltningsteorin

Liknande Halls teori om representation finns gestaltningsteorin. Gestaltningsteorin kommer också vara en hjälpande hand för hur jag granskar Sportbladet samt en hjälp för diskussionen av analysen. Gestaltningsteorin bygger också på en beskrivning av hur ”den andre” representeras i medier. Denna teori förknippas ofta med det sätt som används för att granska eller analysera medieeffekter samt innehållet i medier. Anledningen till varför gestaltningsteorin kan appliceras både på innehållet i medier men också effekten av medier är för att den har sitt ursprung i både sociologin och psykologin. Därav finns det många olika definitioner av gestaltning och teorin i olika forskningslitteraturer samt vad den innebär. Forskningen kring gestaltningsteorin förenas just eftersom den har sin utgångspunkt i ett socialkonstruktivistiskt perspektiv av sociala fenomen samt hur medierna gestaltar olika aspekter av verkligheten. Utifrån de olika aspekterna skapar människor en tolkning och mening kring ”verkligheten” (Strömbäck m.fl. 2017:14).

En av dem första som tillämpade gestaltningsteorin inom journalistikforskning var sociologen Tuchman. Tuchman menar att teorin fungerar som ett fönster mot omvärlden. Det betyder inte att detta fönster kan spegla en heltäckande bild av omvärlden. Tuchman menar att verkligheten står i förhållande till var detta fönster står eller från vilken vinkel en kollar i fönstret, alltså var en själv står i förhållande till fönstret. Hur stort fönstret är och vad man ser när man tittar ut är det som sätter ramen för hur en kommer att förstå vad en ser. Med denna typen av förklaring går det att förstå vilken bild av omvärlden en individ kan få av t.ex. texter i medier och nyheter. Vad nyheten handlar om, vem som har skrivit den, vilken tidning/kanal

som presenterar nyheten. Även vilka ord eller begrepp som används för att återberätta nyheten samt vilken vinkel och vilket perspektiv nyheten utgår ifrån eller grundar sig på.

Gestaltningsteorin bygger alltså från botten på medierna innehåll och att den kan förklara att det vi läser eller hör inte går att beskriva som den verkliga bilden av verkligheten (Strömbäck m.fl. 2017:15).

Verkligheten är i princip obegränsad därför är det viktigt att förstå att det sätt som nyheter är formade på är mycket begränsade. Journalistik handlar just om att begränsa, välja och välja bort, vad som måste vara med och vad som får ska falla mellan stolarna. Journalistiken kommunicerar med de som tar del av nyheten. Kommunikation är beroende av språk, så vilka ord eller begrepp som försvagar, stärker eller understryker nyheten är alltså mediernas val. Språk är aldrig neutralt och besitter makt. Berättarperspektivet, vilka källor och vilken typ av fakta nyheten besitter har också en avgörande samt betydande roller. Sammanfattningsvis gör allt detta så att en bör förstå att nyheter inte kan ses som en spegelbild av verkligheten. Därav behöver nyheter ses som gestaltningar eller sociala rekonstruktioner av verkligheten (Strömbäck m.fl. 2017:15).

4.3. Medielogiken

Nyhetsorganisationer är både marknads- och icke-marknadsorganisationer enligt forskningen kring medielogiken. Detta gör att medielogiken uppfattas som något som är baserat på normer och marknadsdriv. Denna position gör journalistiken kraftfull och bidrar med faktorer så som att makt ligger i journalistikens händer. Detta kan i sin tur leda till demokratiska utmaningar. Kent Asp som är en docent i statskunskap har gjort en hel del forskning kring massmedier. I sin rapport *new media logic in a new Institutional perspective* (2014) får han fram att medielogiken styr den nyhetsrapportering som framförs i dagstidningar och i alla andra nyhetsmedier. Han menar på att denna journalisterna med denna teori utformar nyheter utifrån två olika uppställningar av regler: de professionella normerna baserade på värderingar och professionella standarder baserade på regler. Dessa fastslår ramarna runt gestaltningen av det som presenteras i nyheter, detta leder till att journalisterna besitter makt.

Det är en plikt för medier att vara oberoende, t.ex. ska det vara oberoende av olika samhällsgrupper, politiska partier, normer och organisationer. De ska vara opartiska i alla lägen så att den information som presenteras inte har som syfte att gynna någon mer än någon annan. Det blir därför viktigt att den information och fakta som utges i nyhetsrapporteringen

är relevant och inte lögnaktig. Nyhetsmedierna är tillgängliga för all sorts publik och möjliga för alla att ta del av. Detta gör i sin tur medielogiken ännu viktigare då otryggheter lätt kan skapas vid rapportering i medier kring t.ex. otrygga händelser (Asp 2014:256–270).

5. Metod och material

5.1 Metod - Kritisk diskursanalys

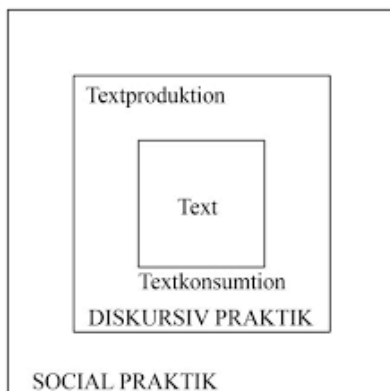
Denna studien omfattar en diskursanalys som metod, dock kommer studien att luta mer åt att kritiskt granska texten och språket journalister använder när de rapporterar kring VM. Det som gör det nödvändigt för studien att använda en metod som diskursanalys är att den bidrar till ett bredare perspektiv vid en textanalys av Sportbladet. Eftersom den tar hänsyn till hierarkistrukturer i samhället, i synnerhet maktstrukturer. Metoden hjälper en att analysera relationen mellan diskurser, diskurserna granskas kritisk i en kritisk diskursanalys till skillnad från en vanlig diskursanalys. En kritisk diskursanalys ställer upp både teori och metod för att granska och problematisera materialet som analyseras som i detta fall är tidningstexter publicerade i Sportbladet. Att undersöka det empiriska materialet och de relationer som finns mellan diskursiv praxis, sociala och kulturella utvecklingen som sker i olika sociala sammanhang. En diskursanalys är väldigt bred men den typen av diskursanalys denna studien omfattar beskrivs i boken *diskursanalys som teori och metod* (2000). Diskursanalysen har två riktlinjer men den som kommer att hjälpa denna studie i rätt riktlinje är Faircloughs infallsvinkel som innehåller filosofiska utgångspunkter, teoretiska metoder och systematiska riktlinjer. Denna studie omfattar en granskning av olika tekniker av språkanalys från den kritiska synvinkeln (Winther Jörgensen & Phillips 2000:66).

Alla sociala, kulturella processer och strukturer har delvis en diskursiv karaktär. Den relevanta delen för mig är språket. Den diskursiva praktiken i genom var en producerar texter och som sedan någon mottar och förbrukar. Detta är en del av den sociala praktiken som formar en viktig aspekt eftersom texter bidrar till att stifta den sociala världen. Inte bara den sociala världen utan även sociala identiteter och sociala relationer. Olika textkonsumtionsprocesser kan anses vara viktiga i dagens moderna värld där masskommunikation når ut till enorma mängder människor. Det som skrivs och publiceras för att sedan konsumeras blir då viktigt att granska och analysera, därav riktar en diskursanalys ljuset på språket som skapar mening och bidrar med social och kulturell reproduktion. Där

också olika samhälleliga förändringar äger rum (Winther Jörgensen & Phillips 2000:67). Historiskt har kritisk diskursanalys använts på många olika fält, bland annat de fält som är kopplat till masskommunikation och rasism, nationalism och identitet. En diskurs är inte bara något som konstituerar utan också något som är konstituerad. Med andra ord både stiftar en diskursanalys och är även stiftad i sig. Olika diskurser är inte bara något som formar eller omformar t.ex. sociala strukturer och processer utan är också med och speglar dem (2000:67). En diskurs omfattar inte bara språket utan kan även användas för att analysera bilder, speciellt bilder som innehåller någon form av text. Detta för att granska relationen mellan språket och bilden. En kritisk diskursanalys har som uppgift att kartlägga den diskursiva praktikens roll i vidmakthållandet av den sociala världen, jämte sociala relationer som går ut på ojämlika maktförhållanden. Syftet kan sägas vara att bidra till en förändring för samhället i helhet genom att kritisera de maktförhållanden som finns i kommunikationsprocesser, i riktning mot mer jämlika förhållanden.

”varje fall av språkbruk är en kommunikativ händelse, som har tre dimensioner:

- *Den är en text (tal, skrift, bild eller en blandning av det språkliga och det visuella)*
- *Den är en diskursiv praktik som innebär produktion och kommunikation av texter*
- *Den är en social praktik*

Faircloughs tredimensionella modell för diskursanalys” (Winther Jörgensen & Phillips 2000:74).

5.1.1. Kvalitativ textanalys

Eftersom detta arbetet utgår från en kritisk diskursanalys som gräver ner sig i texten samtidigt som den tar hänsyn till de olika diskurser, gör en sådan analys det relevant att förstå en kvalitativ textanalys. Detta eftersom den också utgör en del av den metod denna studie riktas i. När forskare använder sig av en kvalitativ textanalys är det oftast för att de är intresserade

av mening och meningsskapande processer. I boken *Metodpraktikan* (2017) tar författarna upp att utgångspunkten som majoriteten av forskarna använder sig av ”...är då den att en aktör agerar gentemot andra aktörer, objekt eller fenomen i omgivningen baserad på den mening som dessa har för aktörer” (Esaiasson m.fl. 2017:211). De menar att olika aktörer skapar mening i något slags utbyte, t.ex. skrev medier under år 2015 om flyktingkrisen en hel del, men vad innebär begreppet flyktingkris? För att få fram svaret kan en textanalys vara hjälpsam. Vilka ord eller egenskaper som tillskrivs *flykting* och *krisen* blir nödvändiga att granska. Flyktingkrisen fick inte en mening förrän den nådde den sociala kontexten, i sig själv har den annars ingen mening. Det kritiska sättet att granska på innehar likt kritisk diskursanalys ett syfte att kritisera texten. Att kartlägga olika maktrelationer i texten och det kringliggande faktorerna till hur texterna skapar mening.

5.1.2. Källkritik

Viktigt är det också att vara kritisk till källor som presenterar nyheter. Eftersom denna studie bygger på att få fram svar på frågeställningen genom att kritiskt granska nyhetspresentationer i Sportbladet måste jag förhålla mig källkritisk till de jag läser i artiklarna. I dagens informationssamhälle ställs det höga krav på journalister och forskare när det gäller att kritiskt värdera en flod av nyheter som aldrig slutar rinna. I dag kan vem som helst publicera nyheter, vilket å ena sidan leder till mångfald i informationsfloran å andra sidan kan falska nyheter få en enorm spridning snabbt och enkelt. Ibland ren propaganda som tar över alla nyhetsflöden. Sunt förnuft och en kritisk grundhållning till informationen är därför ytterst nödvändig. Källkritik som en metod är ett tungt vapen mot lögnen och felaktig information. Källkritik som metod har fyra uppsättningar av regler dessa är äkthet, oberoende, samtidighet och tendens. Nedan förklaras dessa fyra regler i korta drag (Esaiasson m.fl. 2017:287).

Äkthet – Detta är en grundläggande regel, att ifrågasätt om källmaterialet är äkta. En måste försäkra att berättelserna eller kvarlevorna faktiskt producerades i samband med när en händelse äger rum. Äkthetskriteriet gäller alltså själva dokumentets tid, plats och rum så att detta stämmer överens med när det utspelar sig för att ha gjorts (2017:291).

Oberoende – Om då ovanstående kriteriet handlar om dokumentet själva ”pappret” handlar denna mer om det falska innehållet i materialet. Oberoende kriteriet handlar om tre aspekter.

Möjligheterna att bekräfta berättelser. Avståndet mellan berättare och berättelse och den sista om berättarens grad av oberoende (2017:292).

Samtidighet – desto längre tid som går mellan händelsen och det som skrivs eller presenteras ju större är risken för minnesfel, efterrationalisering eller en del efterhandskonstruktioner. Därför kan man tänka sig tro på samtliga dagböcker som är nedtecknade dag för dag än en t.ex. en memoar som skrivits ner ett helt liv senare (2017:294).

Tendens – berättaren, alltså källans ursprung kan tänka sig avsiktligt vilja snedvrída verkligheten i berättelsen (2017:294–295).

5.2. Material

Eftersom denna studie analysera hur nyhetsmedier rapporterar kring VM som är en så betydande och viktig idrottstävling för inte bara Sverige som en nation utan för alla olika nationer världen över, är det nödvändigt att välja en tidning som når ut till många. Aftonbladet är en av Sveriges största tidningar och en av de mest lästa vilket i sin tur innebär att Sportbladet som är ett exemplar i Aftonbladet når lika många läsare. Sportbladet i sig bortsett från att den är en del i Aftonbladet är en av de mest lästa idrottstidningarna i Sverige (*Dagens Media* 03/04/19). Jag kommer att med hjälp av en kritisk diskursanalys där språket, representationen eller gestaltningen av ”den andre” granska Sportbladet. Tidsspannen ligger mellan följande period 24/06/18-30/06/18. Studiens analysdel återberättar artiklar med hjälp av citat tagna ur texten. Artiklarna är 23 stycken och varför jag landar just på dessa artiklar är för att de framställer eller gestaltar ”den andre”. Detta för att studien skall kunna besvara frågeställningen. Artiklarna som används är följande, listade efter publiceringsdatum:

1. ”*Durmaz stöttas efter näthat*”. Skriven av Andreas Käck & Simon Sjöstrand publicerad av Sportbladet 2018/06/24.
2. ”*Hjärtekrosande*” skriven av Simon Bank publicerad av Sportbladet 2018/06/24.
3. ”*Här är landslagets manifestation efter hoten mot Durmaz*”. Skriven av Johan Flinck, Malin Wahlberg, Michael Wagner, & Petra Thorén publicerad av Sportbladet 2018/06/24.
4. ”*Vi ska fanimej slå Mexiko*” Skriven av Johan Flinck publicerad av Sportbladet 2018/06/24.

5. ”Domaren sågas i sitt hemland”. Skriven av Malin Wahlberg, Pelle Strandman, Petra Thorén & Zbigniew Kuczynski publicerad av Sportbladet 2018/06/24.
6. ”Anmäls efter sin målgest” Skriven av Pelle Strandman publicerad av Sportbladet 2018/06/24.
7. ”Tyskland kan straffas efter bråket”. Skriven av Pelle Strandman publicerad av Sportbladet 2018/06/24
8. ”Så Beklämd – så stolt”. Skriven av Simon Bank publicerad av *Sportbladet* 2018/06/25.
9. ”Pappan: de har gett sig på fel person”. Skriven av Linus Norberg publicerad av *Sportbladet* 2018/06/26.
10. ”Tusentals inlägg så jagas de skyldiga”. Skriven av Johanna Rapp publicerad av *Sportbladet* 2018/06/26.
11. ”7cm ska ta blågult till 8/1-finalen”. Skriven av Johan Flinck, Andreas Käck, Michael Wagner & Robert Rosén publicerad av *Sportbladet* 2018/06/27.
12. ”Svenska fotbollstoppar sågar Durmaz – ber om ursäkt” Skriven av Michael Wagner publicerad av *Sportbladet* 2018/06/27.
13. ”Hatet eldas på av högerextrema” Skriven av Johanna Rapp publicerad av *Sportbladet* 2018/06/27.
14. ”Taco-Anders käkar vidare- vann galna vadet”. Skriven av Simon Nordberg publicerad av *Sportbladet* 2018/07/27.
15. ”Ett lag att älska” skriven av Simon Bank publicerad av *Sportbladet* 2018/06/27.
16. ”Här. Tillsammans. Nu.”. Skriven av Simon Bank publicerad av *Sportbladet* 2018/06/27.
17. ”Zlatans hälsning inför ödesmatchen”. Skriven av Linus Norberg publicerad av *Sportbladet* 2018/06/27
18. ”Vägen till Bragden”. Skriven av Malin Wahlberg, Michael Wagner, Johan Flinck & Petra Thorén publicerad av *Sportbladet* 2018/06/28
19. ”Ett lag som vågar visa kärlek och ömhet – klart det inte är en slump” skriven av Simon Bank publicerad av *Sportbladet* 2018/06/29.
20. ”Sverige? De kan ta hem hela VM” Skriven av Magnus Sundholm publicerad av *Sportbladet* 2018/06/29.
21. ”Ragit Shaqiri: ”vill min kusin ska göra mål...- men att Sverige ändå vinner matchen””. Skriven av Stefan Holm publicerad av *Sportbladet* 2018/06/30.

22. ”Vänt det till något positivt - är stort - Jimmy Durmaz hälsning efter manifestationen i Stockholm – pappan på plats” Skriven av Andreas Käck, Malin Wahlberg & Jonas Ekman publicerad av *Sportbladet* 2018/06/30.
23. ”ÅH herregud – reaktionen mot Schweiz VM-bas” Skriven av Michael Wagner publicerad av *Sportbladet* 2018/06/30.

Jag anser att det räcker med en veckas granskning för att få tillräckligt med material för en kandidatuppsats samt att det rapporterades enormt mycket fotbollsnyheter på sju dagar eftersom det var ett pågående världsmästerskap inom denna sport. Varför jag valde just dessa sju dagar är för att jag utgår ifrån Durmaz-händelsen som skedde den 23/06/18. Jag kommer sätta på mig mina kritiska glasögon som fokuserar på att stanna upp där ”den andre” representeras. Med ”den andre” menar jag det som jag beskrivit i min teori med hjälp av Stuart Halls representation samt Tuchmans teorier kring gestaltning beskriven av Strömbäck (2017). För att kunna sätta mig i en position där jag förhoppningsvis kommer kunna hitta mönster i rapporteringen behöver jag förstå medielogiken, därav är det en del i min teori. Medielogiken förklarar hur massmedier så som nyhetspress fungerar och hur det rapporterar kring händelser, meningen är att allt som rapporteras enligt medielogiken i stort ska vara oberoende och absolut inte gynna någon mer än någon annan. Med hjälp av teori, material och de ovannämnda metoderna kommer jag att presentera resultat av studien i mina slutsatser.

6. Analys av Sportbladet

I detta kapitel kommer studien att återberätta och analysera de 23 utvalda artiklarna. Texten kommer att tolkas och återberättas med hjälp av studiens teori och metod. Metoden jag använder mig av lägger stor betydelse i rörelsen mellan själva texten och diskursen. Språket genom diskurser formar samhället och tvärtom. (Winther Jörgensen & Phillips 2000:66–74). Analysen ligger på en abstrakt nivå i helhet, en tolkning av vad texten säger men också vad den inte säger som ändå framförs tack vare den diskursiva praktiken. Studiens analysdel innehar åtta stycken rubriker, dessa utkristalliserar sig efter en närläsning av de 23 analyserade tidningsartiklarna.

6.1. Etnocentrisk rapportering

Etnocentrism är ett uttryck som innebär att den egna gruppen alltid står i centrum och är den tumstock som används mot vad gruppen jämförs med. Alltså betraktas världen och omgivningen utifrån sin egen plats. Det betyder inte att andra delar denna åsikt, utan de dömer i högsta grad också utifrån sin egen position. Brune beskriver att nyhetsjournalistik är etnocentriskt och att det egna samhället står i centrum. Fokus ligger på de egna normerna och kulturen är det centrala som ställs gentemot de som står i relation till ”oss” på andra sidan (Brune 2000:7). Utav de 23 artiklar som jag har analyserat speglas just detta, Sverige jämförs med andra nationer och verkligheten speglas som att den är utformad utifrån Sveriges position det är ”vi och dem” känsla i varje rapportering. Det är en nationell subjektiv känsla som skapas.

6.1.1 Representation av den ”onda andre”

Hall menar att den ”onda andre” är något eller någon som hotar vårt samhälle (Hall 1997:223). Den absolut första rapporteringen i Sportbladet (*Sportbladet* 24/06/18, s. 2–3) efter Durmaz-händelsen var svår att definiera. Är ”den andre” ond eller god? Författaren av artikeln skriver om förlusten i stort, samt förklarar att den specifika händelsen var en ren mardröm samtidigt som författaren stärker att alla spelare kände likadant. Artikeln har ett neutralt förhållningssätt fram till att Durmaz-händelsen beskrivs ”*som en fuktig mardröm*” (*Sportbladet* 24/06/18, s. 2–3). Journalisten är förtvivlad över att Sverige förlorade och understryker två händelser 1. Durmaz 2. Att en av domarna valde att inte se när en svensk spelare blev fälld. Det är här den tydliga bilden av ”den andre” härmed träder fram som ett hot. Bank menar att domaren såg, men valde att inte se ”*Sverige här, snacka inte om rättvisa med oss*” (*Sportbladet*, 24/06/18, s. 3). Detta understryks tydligt av svenska värderingar, i Sverige är alla rättvisa och jämställda. Hur kan en domare missa en sådan fällning? Sverige såg det. Sverige såg det för att vi är rättvisa och skulle aldrig påstå något som inte är sant. Anderson menar att nationalkänslan byggs eller stärks med hjälp av de värderingar en nationalstat har (1996:137).

Författaren framställer Sverige som ett rättvist och jämställt land i proportion till det solidariska erkännande Sverige har. Vidare upplevs artikelförfattarens poängtering av domarens insats som en bidragande faktor till varför Sverige förlorade matchen. Det som gör händelsen med domaren unikt är att det skrivs ytterligare en artikel ”*domaren sågas i sitt eget*

hemland” (*Sportbladet* 24/06/18, s. 7). Författarna påpekar att den polske domaren fått kritik i sitt hemland, samt att flera olika medier skriver precis samma sak, att det var feldömt av honom. Det räcker inte med att domaren bidrar till ett hot för Sverige i situationen utan artikelförfattaren påpekar att domaren inte bara är en domare som gjort fel. Han är istället en polsk domare som gjort fel, etnicitet lämnas absolut inte utanför. När slutsignalen hördes klappade en tysk landslagsledare händerna mot den svenska bänken. Även här presenteras Sverige som en nation som aldrig skulle göra något liknande ”*Det är inte okej och hans ska be om ursäkt*” (*Sportbladet* 24/06/18, s. 9-10). Sverige distanseras både från den andra gruppen och från ett sådant beteende. Sverige framställs som de som aldrig skulle kunna göra något liknande eller att de vet mycket bättre. Denna distans har en tydlig koppling till Hulténs forskning kring nyhetsjournalistik. Det går att i en artikel ganska så direkt läsa av vem som är hjälten och vem som är boven (Hultén m.fl. 1988:99). Polen och Tyskland är bovar till viss del även Durmaz, då han gjorde en miss som ledde till det avgörande målet för Tyskland.

6.1.2. Representation av den ”goda andre”

Hall förklarar att ”den goda andre” innebär att hen framställs som någon lidande, förtryckt eller någon som får samt behöver Sveriges hjälp (Hall 1997:223–224). Mellan 24/06/18 – 30/06/18 publicerades det sammanlagt nio långa artiklar kring Durmaz-händelsen. Förutom den allra första som presenterats ovan var det åtta andra artiklar skrivna precis på de sätt Hall förklarar i sin teori om representation. ”*Durmaz stöttas efter näthatet – ingen skugga över honom*” (*Sportbladet* 24/06/18, s. 4). Artikeln förklarar att händelsen på plan skapad av Durmaz väckte ont blod på sociala medier. I denna artikel skriver författaren att Durmaz själv säger att han är van vid att få hatiska kommentarer, så han bryr sig inte. Han står med huvudet högt och representerar sitt land. Detta är likt det Fundberg menar med det paradoxala i sin studie. Ungdomarna känner sig exkluderade samtidigt som det på plan känner sig inkluderade. De är ett med laget (Fundberg 2003:18). Det paradoxala är alltså också synligt i det Durmaz beskriver. Vidare i artikeln är det flera från landslaget som får yttra sig kring de hat som Durmaz fick efter matchen mot Tyskland. ”*Det finns inget ont att säga om honom*”, ”*ge fan i att skylla på en person*” ”*han springer och kämpar hela matchen. Det är otur. Det är helt idiotiskt att ge honom hat för det*” (*Sportbladet* 24/06/18, s. 4–5). Här gestaltas Durmaz som någon som är lindande och underlägsen och lagkamraterna blir hjältarna som stöttar honom. På ett sätt är det som att det inte räcker med vad Durmaz säger, känner eller tycker utan

lagkamraterna ska också få yttra sig. Varför? Är det för att det blir mer trovärdigt att hatet mot honom faktiskt inte är acceptabelt.

”Jag är fotbollsspelare på högsta nivå. Att bli kritiserade är något vi lever med, det ingår i vårt jobb och det tar vi alla dagar i veckan. Men att bli kallad blattejävlar, självmordsbombare, få hot mot min familj och mina barn och mordhot – det är helt oacceptabelt. Jag är svensk och med stolthet bär jag vår tröja och vår flagga” Durmaz avslutar detta citat med att vända sig till resten av laget för att säga *”fuck rasism”* varpå alla i laget säger de efter honom (*Sportbladet* 25/06/18, s. 1–2). Durmaz ville ha en manifestation där han skulle få chansen att yttra sig kring hatet, laget stöttade självklart honom. De är enade och står bakom honom. Alla är berörda, ledarna är väldigt förbluffade. Hur kan en felaktig brytning leda till så kopiöst med hat, kränkningar och rasism, undrar de? Många skäms över Sverige efter denna händelse och anser att det drar skam över nationen. I denna samt två andra artiklar från samma dag återberättas landslagets manifestation. Artiklarnas fokus läggs främst på Durmaz uttalande *”jag är svensk”* vilket ger upphov till oss läsare att journalisternas besatthet ligger just där, i uttalandet. Reportern som är på plats och träffar spelarna varje dag är helt förtvivlad över att Durmaz ska behöva stå och berätta för alla vem han är, eftersom alla tydligen har velat berätta det för honom *”Sällan jag varit så beklämd över Sverige. Sällan jag varit så stolt över Sverige”* följt av *”Jag är svensk sa han, stolt svensk”* (*Sportbladet* 25/06/18, s. 4). Likt stycket ovan gestaltar dessa tre artiklarna ”den andre” som lidande och hjältarna är här för att hjälpa till.

6.1.3. Representation

I dessa artiklar har nyhetsjournalisterna fokuserat på att framställa den fantastiska insatsen och supporten som laget i stort samt Sveriges befolkning har gjort för att visa att den hat och rasism som Durmaz fick ta emot efter händelsen inte är acceptabel. *”Här. Tillsammans. Nu”* (*Sportbladet* 27/06/18, s. 4–5). Artikeln drar i stort allt som hänt för Sveriges landslag fram till att det snart är dags att spela mot Mexiko. Det skrivs om att killarna har gått igenom mycket att de på ett vis har fått ta emot mer än vad de bör eller förtjänar. Till slut satte dem ner foten, det gick för långt. De står alltså som hjältar tillsammans här och nu, redo att möta Mexiko. I en annan artikel intervjuas Durmaz pappa där han berättar hur tufft det varit för Durmaz under uppväxten, hur annorlunda behandlad han blev, speciellt inom idrotten framför allt av hans idrottsledare. Durmaz pappa säger att han alltid sagt att Durmaz ska låta fotbollen

tala för sig själv och strunta i allt runtomkring. Detta får mig att tänka tillbaka på det Durmaz själv gick ut och sa precis efter matchen mot Tyskland ”*jag bryr mig inte, jag står med huvudet högt och representerar mitt land*” (*Sportbladet*, 24/06/18, s. 4). Hans ord går återigen att koppla till ungdomarna i Jespers Fundbergs studie ”*Varför skulle inte jag kunna ta mig dit? Bara några steg till. Man vet att inte många invandrare lyckas, men man måste vara kaxig. Vara bättre*” (Fundberg 2003:17).

Det är fascinerande hur många gånger Durmaz-händelsen får plats i Sportbladets artiklar på sju dagar. Det spelar ingen roll vad frågan gäller eller vad artikeln handlar om, det som hände Durmaz efter matchen mot Tyskland är värt att lyfta just precis hela tiden. På ett eller annat vis lyckas nyhetsjournalisterna referera till händelsen. Kärnan är alltid stödet han fick eller känslorna som omgivningen känner. Framför allt lagkamraterna och självklart nationen Sverige som enade, förenade och starka tillsammans. ”*när Jimmy börja gråta blev det jobbigt även för mig...*” (*Sportbladet* 26/06/18, s. 2). I en artikel som kallades för ”*vägen till bragden*” (*Sportbladet* 28/06/18, s. 20–21) dokumenteras återigen en stor sammanfattning kopplat till händelsen den 23 juni 2018. Artikeln trycker på att de nu står starkare tillsammans. Hur starkt det var att gå ut till pressen och ställa sig mot de som har hänt att stötta Durmaz. En symbolisk visning genom att räcka fingret, när Durmaz säger ”*fuck rasism*” (*Sportbladet*, 28/06/18, s. 21). Efter vinsten mot Mexiko var de hjältar, frälsare och älskade. ”*Sverige är fantastiskt, ingen vill möta dom efter denna matchen, en dröm*”. Det skrivs även om de 100-tals svenskar som samlats för att stötta Durmaz, samt om stoltheten och glädjen pappan upplevde av att se vilken uppstöttning de gav till sonen Jimmy. Uppstöttningen gick inte Durmaz obemärkt förbi och även han visade tacksamhet och kände stolthet. När det stormade som mest, valde det svenska folket att stå upp och inte låta sig slungas ut i hatet. De valde solidaritet, humanitet före rasism, vilket uppmärksammades av alla nyhetssajter och sociala medier. Det skrevs att händelsen har vänt till något fantastiskt och att kärlek övervinner allt (*Sportbladet* 30/06/18, s. 5).

Det går inte heller att passera förbi utan att Sportbladet ger plats för Zlatan upprepande gånger bara under loppet av dessa sju dagar. De är intresserade av vad han har att säga om landslaget och hur det går för dem nu när han inte spelar längre ”*jag känner att jag gör det mycket bättre än dom*” (*Sportbladet* 26/06/18, s. 8) svarar Zlatan. Efter matchen mot Mexiko är de på nytt intresserade av vad han har att säga, Zlatan svarar att han tror de kan vinna och att Sverige har visat vem de är. Nu när Zlatan inte spelar i Sveriges landslag görs också utrymme för

journalisterna att granska det nya laget och hur det ser ut utan Zlatan, det är inget som påpekas specifikt men något som skiner igenom eftersom en journalist själv skriver i en artikel om den ”gullkänslan” som det nya laget har, artikelförfattaren tar upp att spelarna hyllar de nya klimatet ”*alla vågar verkligen öppna sig*”. ”*Det har varit mycket som har hänt och mycket tårar har fällts, men alla har varit beredda att ge en kram*” (*Sportbladet* 29/06/18, s. 15). Artikelförfattaren menar att landslaget har en fin känsla, en gemenskap som Sverige inte har sett på många år. Det är inte en slump att de har en helt annan dynamik och känsla, utan det är något som de verkligen har jobbat på. Mycket har hänt, många tårar har fällts och alla har varit beredda att dela ut en kram för att stötta ”*vågar verkligen öppna sig*” (*Sportbladet* 29/06/18, s. 2). Spelarna hyllar det nya och kärleksfulla klimatet lagkamraterna har mellan varandra. Författaren avslutar med att skriva att han är medveten om att många nyhetsrapporteringar har använt sig av frasen ”*vi klarar oss utan Zlatan*” dock menar han att det var en annan tid och ett annat lag som tog oss på andra resor. Det nya är mer sammansvetsade.

6.1.4. Nationalism besläktat med rasism

Nationalismen och patriotismen som utspelas på en idrottsarena bör ses som något som bidrar till rasism förklarar Anderson (1996:137–138). Han menar att det inom idrotten historiskt har varit välkommet att yttra starka nationalistiska känslor, tal, stereotypa föreställningar om den egna gruppen eller ”den andre”. Anderson understryker att nationalism bör ses som något som är besläktat med rasism. Andersons beskrivning går att tyda i medierapporteringen under fotbolls-VM 2018. Vilket egentligen inte är så underligt eftersom hela VM bygger på att olika nationer ska möta varandra, nationalismen speglas hela tiden. Nationerna möter varandra för att se vem som är bäst och kan vinna. Varje gång Sverige gick vidare och förberedde sig inför nästa match rapporterades det mycket om det lag som Sverige skulle möta. Innan mötet med Mexiko skrev de ett par artiklar som handlade om utseende ”*7 cm ska ta blågult till åttondelsfinalen*” (*Sportbladet* 27/06/18, s. 6–7). Denna artikel fokuserade på spelarnas längd, i snitt är alltså Mexikos landslag 7 cm kortare än de svenska landslagsspelarna. De skriver om Mexiko utifrån stereotypa bilder av dem. Vidare i ytterligare en artikel som fokuserar på deras längd menar de att Sveriges spelare på något sätt skulle vara bättre för att det visar sig att dem är längre. Längden används också som ett bevis på att längden tyder på att svenskarna kommer att vinna matchen ”*bevis på att svenskarna slår Mexiko i längden*” (*Sportbladet* 27/06/18, s. 7). Stereotypa bilder av ”den andre” är en rad av föreställningar som i praktiken

inte behöver stämma. Föreställningarna bygger oftast på egenskaper som ska förklara ”den andre”, oftast är det egenskaper som den egna gruppen inte vill ha. Det är rasism gentemot ”den andre”. Likt de Bruné beskriver om nyhetsjournalistiken skapas här ett ”vi” och ”dem”, där ”vi” gentemot ”dem” är överlägsna (Brune 2000:29). I detta fall bara för att männen i Sveriges landslaget råkar vara längre.

6.1.5. Självförståelse

Anders Svensson som är en före detta svensk fotbollsspelare skulle aldrig mer äta tacos om Sverige förlorade (*Sportbladet* 26/06/18, s. 4). Det skämtades mycket kring tacos innan Sverige spelade sin match mot de ”uppdrag ikväll: säga TAC-O-HEJ till ännu ett VM lag” (*Sportbladet* 27/06/18, s. 3). Efter matchen kunde Anders pusta ut eftersom de vann matchen ”Taco-Anders kan äta vidare” (*Sportbladet* 28/06/18, s. 13). Ehn förklarar att idrotten fungerar som en spegel för nationen, den speglar i stort nationella egenskaper och värderingar (1993:218–122). De sätt sportjournalistiken väljer att publicera artiklarna på bygger vidare på att bekräfta dessa föreställningar om oss eller andra. På så sätt legitimeras självförståelsen genom nyheter. Likt nyhetsartiklarna innan matchen mot Mexiko var det också när Sveriges landslag gjorde sig redo för att möta Schweiz. Här skrevs det om de olika mästerskapsboendena. Sverige hade enligt artikeln hittat en av de bästa boendeplatserna. Medan schweizarna fick bo ute på ett industriområde. Artikelförfattaren skriver att det skulle vara som att sätta ett landslag ute i Hisingen i Göteborg bredvid Volvo och industriområdet. Artikeln beskriver att Schweiz landslagsspelare själva är förvånade över detta och förstår inte varför de bor där (*Sportbladet* 30/06/18, s. 4). Även de artiklar som handlar om mexikanernas längd legitimerar den självförståelse som Ehn förklarar. Genom att läsa dessa artiklar som drar gränser mellan ”oss” och ”den andre” vägleder den läsaren i den riktning som ska få hen att tänka att ”detta är Sverige, såhär är vi”.

6.1.6. Över nationella gränser

Innan matchen mellan Sverige och Schweiz intervjuades Ragit Shaqiri som är en svensk fotbollsspelare från Malmö. Ragit Shaqiri är också kusin till en av stjärnorna i det schweiziska landslaget. Ragit vill att hans kusin ska göra mål men samtidigt vill han att Sverige vinner och går vidare. Ragit som har rötterna från Kosovo befinner sig under fotbolls-VM i just Kosovo på semester och följer mästerskapet därifrån. Artikeln riktar fokus mot den schweiziska stjärnan och berättar lite kring hans resa inom idrotten. De är noga med att understryka att han

är stolt över hans bakgrund, men evigt tacksam över att han får spela i Schweiz landslag för att de förutsättningar hans ”nya nation” har erbjudit honom. Artikeln avslutas med att reportern frågar Ragit vem han ska hålla på ikväll. Ragit är kluven, han kan inte bestämma sig (sportbladet 30/06/18, s. 6).

Självklart rapporterade de om alla olika länders landslag under världsmästerskapet denna vecka. Huvudfrågan i denna uppsats är just hur det rapporterades kring spelare som idag representerar den ”nya nationen” och speglandet av nationalism. En artikel som lyfte precis denna frågan var en artikel efter att Schweiz mötte Serbien. Schweiz har ett landslag som består av inte bara en hel del andra generationens invandrare utan också första. Två av de schweiziska spelarna som har Kosovoalbanskt ursprung gjorde mål under matchen. För att fira målen formade de en symbol med sina händer. Symbolen som Granit Xhaka och Xherdan Shaqiri formade är en symbol som efter kriget mellan Serbien och Kosovo 1999 har en stor betydelse för Kosovo. De är en symbol som ska efterlikna örnen som finns på den kosovoalbanska flaggan. Symbolen ses som politiskt laddad. Fotbollsspelaren Jorban Urdanovic anmäler spelarna till FIFA på grund av gestikulationen samt att de hade Kosovos flagga på ena sidan av sina skor. Journalisterna skriver att de tänker sig att detta inte kommer väcka några större konstigheter eftersom både Albanien och Kosovo är med i FIFA vilket gör att deras symboler så som örnen eller flaggor är välkomna på plan (*Sportbladet* 24/06/18, s. 10). Ehn som beskriver nationell symbolik menar att den är mycket synlig och används i högsta grad inom idrotten. Symboler är som vapen för olika nationer därför menar han att idrott där nationer möter varandra kan efterlikna ”krig utan vapen”. Syftet med symbolerna så som t.ex. flaggor är i syfte att åtskilja nationer. Det är alltså välkommet på plan (Ehn 1993:213–215).

6.1.7. Politik på plan

Händelsen kopplat till Serbien och Schweiz kom att straffas av FIFA, inte på grund av flaggorna, de är välkomna utan på grund av den infekterade situationen mellan Kosovo och Serbien. FIFA ansåg den symboliska örnen vara politiskt kopplad och inte höra hemma på plan. Serbien som är kända för att ha eldiga fans straffades för att fansen sjöng och skrek våldsamma ramsor som ”döda alla albaner” även detta kopplat till det olösta politiska problemet mellan Kosovo och Serbien.

Tre dagar efter Durmaz-händelsen jagades ännu de skyldiga bakom alla de hatiska kommentarer han fick på sociala medier. Polisen inledde en förundersökning där det menar att de är frågan om hot, hat och rasism, men att det är otroligt svårt att veta vilka det är som har skrivit kommentarerna (*Sportbladet* 26/06/18, s. 2). Vidare i *Sportbladet* skrivs det ytterligare en artikel om näthatet, och att det handlade om helt vanliga ungdomar som skrivit dessa kommentarer men att det sedan eldats på av högerextrema som satte fart på det hela ännu mer (*Sportbladet* 27/06/18, s. 12). Medier måste uppfylla vissa krav för den information de väljer att framföra, dessa krav är kopplade till normer och regler. Strömbäck menar att medier idag utgör den största kommunikationen mellan politik och medborgare. Kanske är det därför många politiker bland annat Stefan Löfven och Ebba Busch Thor gick ut i sociala medier och visade Durmaz stöd som *Sportbladet* väljer att citera i en artikel, det är alltså viktigt att pointera att politiker stöttar Durmaz (*Sportbladet* 25/06/18, s. 4). Det går alltså att se att det är viktigt för *Sportbladet* att visa att politiker ger honom stöd, detta för att nå ut till läsarna ”den goda andre” gestaltas som någon Sverige stöttar och ännu verkligare blir det när det är just politiker som också valt att ställa sig på den stöttande sida. Det uppseendeväckande är att det bara två dagar efter att politiker hyllat Jimmy Durmaz görs en artikel där olika stora och kända fotbollstoppar från Sverige får utrymme att be om ursäkt för att de kritiserat Jimmy Durmaz så hårt som det gjorde efter missen på plan (*Sportbladet* 27/06/18, s. 12).

7. Diskussion

Stuart Halls teoretiska infallsvinklar visar sig mycket användbara för denna studiens analysdel, speciellt teorin kring representation framförallt ”den goda eller den onda andre” (Hall 1997:223–224). Likaså även gestaltningsteorin för att den också fokuserar på hur ”den andre” framställs och presenteras i text (Strömbäck m.fl. 2017:14–15). Journalisterna som publicerade artiklar i *Sportbladet* under denna veckan valde att mestadels presentera ”den andre” som god. I ett världsmästerskap handlar det om nationalkänsla jag antar att nyhetsrapporteringen vinner mycket mer pluspoäng på en rapportering som stöttar ”den andra” och gestaltar den som god. Antagligen för att de speglar sårbarhet, där Sverige och svenskarna innanför den nationella ramen då kan framställas som en stark, sammansvetsad nation med mycket kärlek. Ehn menar att nationalkänslan aldrig skulle gå att känna så mycket som den gör om det inte vore för sportjournalistikens sätt att representera, gestaltar och beskriva VM-s händelser (Ehn 1993:208–211). Detta sker framförallt i text, språket är ett vapen för journalisterna. Att elda på nationalkänslan som sen leder oss till den föreställda

gemenskapen. En slags metaforisk förstoring av allt som händer inom sporten, det är ”vi mot dem”- känsla över all sportjournalistik som presenteras.

Hultén menar att journalister ofta utgår ifrån en mall när de skriver. Mallen sätter tidspress på journalisterna, de ska hinna checka av mycket innan det är okej att publicera. Mallen är också föränderlig och tenderar att falla in i ett mönster. Den faller in i ett mönster som väver in normer, speciellt de normer som för nuvarande är centrala (Hultén m.fl. 1988:99). Därför var det enkelt att se mönster i de artiklar jag analysera. Detta gjorde det även enkelt för mig att para ihop artiklar och sätta det under samma rubrik på grund av deras mönster och innehåll. Journalister ska utgå från medielogiken när de skriver samt publicerar artiklar. En artikel ska vara opartisk och neutral, dock är det viktigt att förstå att mening skapas genom språket precis som Hall menar (Hall 1997:223–224). Metoden diskursanalys sätter även den fingret på hur olika aktörer skapar mening genom språket (Winther Jörgensen & Phillips 2000:67–74). De ord som beskriver händelsen eller återberättar händelsen är alltså de ord som skapar meningen och har stor betydelse för läsaren. Den formar ramen för nyheten som Tuchmans forskning kring gestaltning påpekar. Det spelar stor roll var journalisten står i förhållande till nyheten hen ska återberätta (Strömbäck m.fl. 2017:15). Eftersom nyhetsmedierna har så solklara mönster i sina texter är det inte ett under att medielogiken prioriteras bort. Artiklarna som publiceras har inte ett neutralt förhållningssätt till nyheten. Jag tror inte heller att det är något som journalisterna vill att läsaren ska tro. Utan deras åsikter lyser igenom och majoriteten av de är nog väl medvetna. Språket som används har makt över artikelns vägledning. De ord eller begrepp som används är betydande för meningen texten kommer skapa.

Även rubrikerna satte ramarna för vad artikeln kommer att stå för, jag kunde se två olika mönster utifrån rubrikerna. Antingen var det rubriker som enade folket, som t.ex. artiklarna ”vi står enade” (*Sportbladet* 25/06/18, s. 1–2) eller ”hjärtekrossande för oss” (*Sportbladet* 24/06/18, s. 3–4). Den andra kategorin av rubriker var kaxiga, där ”vi” t.ex. skulle slå den kommande nationen som skulle mötas. Det häpnadsväckande för mig var att det inte räckte för att framställa Sveriges landslag som mycket bättre och stärka nationalkänslan. Utan det var typiska stereotypa föreställningar om den andra nationen eller ”den andre” som gick in och sågades. Det gjordes narr av dem eller så objektifierades de.

Som jag påpekade i analysen fick Zlatans olika yttrande stort utrymme i *Sportbladet* under världsmästerskapet 2018. Hans rubriker var också de som faller in i det jag menar med kaxiga

rubriker. Det är inget nytt att Zlatan framställs som kaxig och macho i nyhetsmedier, det är passé. Det intresseväckande är den besatthet som medier har kring Zlatan. Visst han är en internationellt känd fotbollsspelare, men 2018 var han inte ensam om att ha avslutat sin landslagskarriär. Det finns fler före detta fotbollsspelare som inte längre skulle spela för Sveriges landslaget. Trots allt är det just han som blir en typ av talesman, som skall svara på journalisternas frågor om vad tycker han om landslaget. Hur går det för dem utan honom? Nyhetsmedier twistar det han säger på ett sätt som gör att han framställs som kaxig och narcissistisk ”jag känner att jag kan göra det mycket bättre själv” (*Sportbladet* 26/06/18, s. 8). Det går nästan förstås sig en visuell bild av Zlatans leende när han säger detta. Zlatan vet att oavsett vad han säger kommer medier alltid bry sig om hans åsikt. De kommer vilja vrida det han egentligen menar eller står för. När jag läser artiklarna i *Sportbladet* som handlar om Zlatan refererar jag till metoden kring källkritik. Författaren kan ha en så kallad tendens som är en av reglerna i källkritik. Denna tendens handlar om att oavsett sanningen ha i syfte att snedvrیدا den i den riktning hen själv vill föra den i (Esaïasson m.fl. 2017:294–295). Varje gång det spelades en ny match skrevs det minst ett inlägg om var Zlatan står nu, vad han tycker om laget nu. Efter vinsten för Sverige mot Mexiko intervjuades Zlatan igen, han menade att laget nu har visat hur bra de är. Fortsätter de så har de en chans att vinna. Det som fångar mig i denna artikel är att journalisten menar att Zlatan vägrade kommentera det han hade sagt innan om laget (*Sportbladet* 29/06/18, s. 15). Journalisten framställer honom som någon som vänder kappan efter vinden.

Medier har som plikt att uppfylla vissa krav när det kommer till den information de väljer att framföra. De sätt som de väljer att framföra nyheter på är enligt Strömbäck kopplade till regler och normer som ingår i massmediernas krav. Enligt honom, där även jag kan hålla med utgör idag medier den största kommunikationen som finns mellan politiker och medborgarna, medier har en avgörande och mycket betydande roll för demokratin. Denna stora betydelse har gjort så att medialisering som ett begrepp har tillkommit. Detta begrepp är en logik som ger eller ligger bakom den dominerande ställning och inflytande som medier har i samhället och politiken (Strömbäck m.fl. 2017:14–15). Då är det kanske inte så underligt att medier fokuserar på att skriva om det som idrotten speglar (Ehn 1993:213–219). De nationella egenskaperna som legitimeras och är välkomna inom idrotten. Självförståelsen växer ännu mer när dessa framställningar om nationella egenskaper får ett stort rum i *Sportbladets* rapportering.

I analysdelen framfördes alla bitar som tyder på en tydlig polarisering. All rapportering i tidningen gav utrymme för - och upprätthöll ett ”vi” och ”dem” – tänk. Lika tydligt är det faktum att rapporteringen är otroligt etnocentrisk, detta tankesätt genomsyrar sportjournalistiken. Enligt mig är detta inte så konstigt när det rapporteras om olika nationer som spelar mot varandra för att försöka vinna. Rapporteringen kan inte enligt mig skrivas ur någon annan form än från en etnocentrisk utgångspunkt. Hur ska annars nationalkänslan skapas eller stärkas? VM rapportering måste få med folket, skapa känslor och heja på. Svenskar stödjer Sverige, danskar stödjer Danmark. Nationalkänslan genomsyrar hela mästerskapet precis som Ehn menar (1993:208–211). Snacket på stan brukar låta något i stil med att politik inte hör hemma på sportarenor. På plan är nationslaget ett med fansen. Tillsammans skapas ett ”vi”. Hur kan då en bortse från den segregering som speglas tack vare den etnocentriska nyhetsrapportering där ”den andre” framställs som underlägsen och utsatt. Varför är då politikernas inlägg på sociala medier de fall som får utrymme att vara med i nyhetspress. Det är som att när politikerna stödjer ”den andre” ska alla andra också göra det. Deras stöd gentemot ”den andre” är det som används i Sportbladet för att legitimera att Sverige inte är okej med rasism. Självklart i ett demokratiskt land speglar politiker som sitter på högre makt folket, varför? Jo för att de sitter i en maktposition tack vare landets befolkning som röstat fram de. Stöttar politiker, stöttar majoriteten. Hur kan en då mena att de inte finns plats för politik på plan. Det är en arena som ger plats för politiska uttryck.

Medier ska enligt medielogik spegla verkligheten så gott det går (Asp 2014:159–170). Redan dominerande grupper får tolkningsföreträde men också stort utrymme i nyhetspress, samt att de gynnas i nästan alla lägen (Hall 1997:223–224). Nyheter är idag mycket lättillgängliga den typen av verklighet som speglas i press blir då en bidragande faktor till hur läsaren uppfattar verkligheten. Nyheter tenderar att gynna den dominerande gruppen. Detta kunde jag tidigt se belägg på i min analys av Sportbladet genom att den visar det i text, ordval och gestaltningar ur ett etnocentriskt perspektiv. Fast att det är en god representation av ”den andre” betyder inte det att Sportbladet segregerar oss, den är ”den andre” ställs ändå gentemot resterande alltså ”oss” som stöttar ”den andre”. En tydlig polarisering även om den försöker framställa ”den andre” som god.

8. Slutsatser

Medier är de som förmedlar mest nyheter till folket, nyheterna är lättillgängligt och alla kan ta del av de. Medier utgör även den största kommunikationen mellan politiker och medborgare. Medborgare tar del av politikernas åsikter genom medier och nyhetspress. Således påverkas läsaren av dessa åsikter. I mina slutsatser menar jag att analysen av Sportbladet inte håller en neutral och oberoende ställning till nyheterna som presenteras. Jag förstår att det är okej att sportjournalister vill att det ska gå bra för Sveriges landslag och är beredda att stötta i all rapportering kring VM. Men det är för mig ett problem att ”den andre” kan objektifieras, kategoriseras samt stereotypiseras så enkelt utan att ens bli ifrågasatt för detta. Idrott bygger på nationalism, det är ingen nyhet. Tidigare forskning tyder på att nationalism bör betraktas som något som är besläktat med rasism (Ehn 1993:137–138). Att nationalism är besläktat med rasism är kanske inte heller en nyhet för alla, men ingenting som bör lämnas utanför. Om majoriteten stöttade Durmaz efter all den hat och rasism han fick ta emot, hur är de då okej att framställa mexikanerna som en enda homogen grupp som är korta? eller att alltid ange den etniciteten på en domare som dömer fel. Vad säger detta? Att en domare inte kan göra fel? Eller gör han fel på grund av vad han har för etnicitet? Det är för mig både oroväckande samt löjligt att läsa sådana artiklar så långt in som i 2018. Rapporteringen genomsyrar klara drag av patriotism och nationalism under den tidsspann jag har analyserat. Inte bara en liten dos av det utan den som kom att tyda rasistiska beskrivningar formade av ”den andres” kultur eller de egna stereotypa bilderna ”vi” har av ”den andre”.

Det går att tyda en extrem besatthet av ”den andre”. Under ett VM är det relevant att skriva och diskutera de olika landslagen som är med och spelar. Däremot fann jag upprepande gånger det underligt på vilket sätt de rapporterade om ”den andre”, fokus ligger inte alltid på fotbollen som spelas, som en kan tänka sig att det bör göra under ett VM. Många gånger ligger istället fokus på föreställningar om ”den andre”. Ibland upplevde jag att journalisterna också gjorde narr av dem, så som att skämta om kulturella egenskaper hos ”den andre”. Sportbladet rapporterade om så mycket mer än bara fotboll under VM 2018. Ibland tolkade jag artiklarna som att journalisterna bara ville ha något att skriva om. VM handlar i grund och botten om fotboll och då är det ytterst irrelevant att exempelvis rapportera om vilka boenden de olika landslagen bor på, eller vad de äter. Språket som används i artiklarna är de uttryck

som representeras och skapar verkligheten som Fairclough menar. Tolkningen av orden och diskursen både skapar och reflekterar samhället (Winther Jørgensen & Phillips 2000:66–74).

I tidigare forskning presenterar jag Ehn teorier om hur nationalism skapas och hur den framställs inom idrotten. I analysen kunde jag se klara tecken av nationalism. Den egna nationen står gentemot alla andra nationer. Det sätt som journalisterna valde att presentera fotbollsnyheterna på bygger på just de Ehn menar. Skapad nationalkänsla, nationell symbolik formad utifrån svenska värderingar och normer, självförståelse och en föreställd gemenskap (Ehn 1993:204–222).

Det egna samhället står majoritetvis i centrum under perioden 24/06/18 till 30/06/18. Vilket betyder att rapporteringen tyder på att den är etnocentrisk. Journalisterna jämför den egna nationen med samtliga nationer och det handlar om att bevisa att den egna är bättre än den andra. Rapporteringen vill framställa den egna nationen som bättre i alla avseenden. Ett klart tecken på att den egna nationen gynnas, speciellt i relation till ”den andre”. Den etnocentriska rapporteringen utgår från den egna platsen, de sätt som användes för att beskriva ”den andre” är alltså svenska föreställningar om den andra nationen. Det behöver inte betyda att det är den sanna bilden av den andra nationen, de är alltså en tydlig svensk synvinkel. Rapporteringen utgår från ett ”vi och dem” - tänk. Där ”vi” skapas när jämförelserna möter varandra genom att beskriva ”dem” eller ”den andre”. Detta bidrar med att skapa en ”identitet” av den ”andre” genom att jämföra ”oss” med andra som även Brune menar. Den etnocentriska rapporteringen fokuserar många gånger på det negativa eller det avvikande av ”den andre” och denne kan aldrig bli en del av ”oss” (Brune 2000:29). Jag skulle säga att det i min analys går att se en tydlig bild av att journalisterna fokuserade på de avvikande och föreställningar kring ”den andre”, och faktiskt inte på det negativa. Dock tvistades det avvikande och de som avvek fick en negativ bemärkelse. Samtidigt bygger föreställningar av ”den andre” utifrån ett etnocentriskt perspektiv som inte behöver vara den verkliga bilden. På så sätt kan jag förstå vad tidigare forskning beskriver. Både Brune och Hultén menar att nyhetsjournalistiken tenderar att gynna den egna gruppen (Hultén m.fl. 1988:99)(Brune 2000:7). Detta är något som jag i min analys tydligt kan se och i min diskussion ifrågasätter.

9. Avslutning

Avslutningsvis vill jag bara förtydliga att jag är fullt medveten om att jag hade kunnat få fram fler detaljerade slutsatser om jag hade använt mig av både textanalys och bildanalys som hade resulterat i en ännu starkare kritisk diskursanalys. Bilder liksom språket ger eller skapar stor mening och innebörd. Tiden var begränsad och detta insåg jag för långt in i min studie. Fokus låg istället på bara textmaterialet i Sportbladet, där jag även vill påstå att texterna räckte gott och väl med tanke på de tjocka material jag lyckades få fram i studiens analys. Skulle jag gjort om arbetet i dag hade jag valt att göra en kritisk diskursanalys av två olika idrottstidningar. Som har två helt olika politiska inriktningar för att få ett ännu mer rättvist och avancerat resultat, just för att kunna se om politik är synligt under ett världsmästerskap. I denna studie är jag inne och nosar på politik flera gånger och även tidigare forskning trycker på att nyhetsjournalister ger dominerande grupper tolkningsföreträde (Hall 1997:123–124). Jag hade inte heller lämnat en analys av bilderna utanför.

Källförteckning

Tryckta källor

Anderson, Benedict R. O'G, (1996). *Den föreställda gemenskapen: reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Daidalos.

Ehn, Billy, Frykman, Jonas & Löfgren, Orvar, (1993). *Försvenskningen av Sverige: det nationellas förvandlingar*. Stockholm: Natur och kultur.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena, (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan Stockholm: Wolters Kluwer.

Fundberg, Jesper, (2003). *Etnisk mångfald och integration: visar idrotten vägen?* Farsta: Riksidrottsförbundet. Även tillgänglig via:

<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/mangfald/etnisk-mangfald-och-integration.pdf>

Hultén, Britt, Lugn, Anders & Thurén Torsten, (1988). *Journalister, invandrare, flyktingar*. Stockholm: Allmänna Förlaget AB.

Strömbäck, Jesper, (2014). *Makt, medier och samhälle*. 2:1 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Winther, Jørgensen., Marianne & Phillips, Louise, (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapliga rapporter

Asp, Kent, (2014). *News media logic in a New Institutional perspective*, Journalism Studies, 15:3, 256–270.

Brune, Ylva, (2000). *Stereotyper i förvandling. Svensk nyhetsjournalistik om invandrare och flyktingar*. MENA-projektet. Nordstedts Tryckeri AB.

Hall, Stuart, (1997). *Representation: Cultural Representations And Signifying Practices*. Sage Publication Inc. Tillgänglig via: <https://seminar580.files.wordpress.com/2015/04/hall-the-spectacle-of-the-other-pdf.pdf>

Strömbäck, Jesper, Andersson, Felicia & Nedlund, Evelina, (2017). *Invandring i medierna: hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?* Stockholm: Delmi, Delegationen för migrationsstudier.

Artikelförteckning

Bank, Simon, *Sportbladet*, (2018). *ETT LAG ATT ÄLSKA*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Bank, Simon, *Sportbladet*, (2018). *Ett lag som vågar visa kärlek och ömhet – klart det inte är en slump*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Bank, Simon, *Sportbladet*, (2018). *HJÄRTEKROOSANDE*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Bank, Simon, *Sportbladet*, (2018). *HÄR.TILLSAMMANS.NU*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Bank, Simon, *Sportbladet*, (2018). *Så beklämd – så stolt*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Flinck, Johan Thorén, Petra Wagner, Michael & Wahlberg, Malin, *Sportbladet*, (2018). *Vägen till bragden*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Flinck, Johan Thorén, Petra Wagner, Michael, Wixtröm, Peter & Wahlberg, Malin, *Sportbladet*, (2018). *Här är landslagets manifestation efter hoten mot Durmaz*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Flinck, Johan Thorén, Petra Wahlberg, Malin & Strandman, Pelle, *Sportbladet*, (2018). *ILSKANI BLÅGULT*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Flinck, Johan, *Sportbladet*, (2018). *Vi ska fanimej slå Mexiko*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Holm, Stefan, *Sportbladet*, (2018). *Ragit Shaqiri: Vill min kusin ska göra mål...- "...men att Sverige ändå vinner matchen"*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Kuczynski, Zbigniew Strandman, Pelle Thorén, Petra & Wahlberg, Malin, *Sportbladet*, (2018). *Domaren sågas i sitt hemland*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Käck, Andreas Enman, Jonas & Wahlberg, Malin, *Sportbladet*, (2018). *"vänt det till något positivt – är stort" – Jimmy Durmaz hälsning efter manifestationen i Stockholm – pappan på plats*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Käck, Andreas Flinck, Johan Wagner, Michael & Rosén, Robert, *Sportbladet*, (2018). *7 cm ska ta blågult till 8/1-finalen*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Norberg, Linus, *Sportbladet*, (2018). *Pappan: de har gett sig på fel person*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Norberg, Linus, *Sportbladet*, (2018). *Zlatans hälsning inför ödesmatchen*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Nordberg, Simon, *Sportbladet*, (2018). *Taco-Anders äskar vidare – vann galna vadet*. (Hämtad 2019-04-24). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Rapp, Johanna, *Sportbladet*, (2018). *Hatet eldades på av högerextrema*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Rapp, Johanna, *Sportbladet*, (2018). *Tusentals inlägg så jagas de skyldiga*. (Hämtad 2019-04-24). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Strandman, Pelle, *Sportbladet*, (2018). *Anmäls efter sin målgest*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Sundholm, Magnus, *Sportbladet*, (2018). *Sverige? De kan a hem hela VM*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.se>

Wagner, Michael, *Sportbladet*, (2018). *'ÅH herregud' – reaktionen mot Schweiz VM-bas*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Wagner, Michael, *Sportbladet*, (2018). *Svenska fotbollstoppar sågade Durmaz - ber om ursäkt*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Wahlberg, Malin, Fagerlund, Frida Wagner, Michael & Thorén, Petra, *Sportbladet*, (2018). *Durmaz stöttas efter näthatet*. (Hämtad 2019-04-25). Tillgänglig via <http://tidningar.kb.se>

Wallin, Philip, *Dagens Media*, (2019). *Orvesto 2018: stort räckviddstapp för GP*. (Hämtad 2019-04-25). <https://www.dagensmedia.se/medier/dagspress/orvesto-2018-stort-rackviddstapp-for-gp/>